

HÜVA NÕU

Hoidistaja meelespea

■ Hoidistamiseks vajalikke purke ja pudeleid peske kaltsineeritud soodaga (pesusoodaga). Söögisooda selleks ei kõlba. Söögisoodaga võite teetassilt pruuni parkaineteviiru maha pesta.

■ Enne pesemist leotage toasoojas vees ka puhtana paniipaika hoiule pandud purke-pudeleid kuni 12 tundi. Siis peske purgid üle pesusooda lahusega (1–2 tl pulbrit 1 l vee kohta).

■ Klaasnõude leotamine on vajalik, et võimalikke "uinunud olekus" pisikuid ellu äratada, siis on nende hävitamine tõhusam.

■ Lõhnastatud nõudepesuvahendeid on pärast pesu raske maha loputada ja kohe täites võivad need purgid hoidisele ebaameeldiva lõhna jätta.

■ Kui puhtaks pestud purke samal päeval ei täideta, hoidke neid kummuli puhtal kuuma triikrauga silutud rättil. Enne täitmist soojendage purke tulises vees või praeahjus.

■ Ka sulgureid hoidke enne kaanetamist kuumas vees. Tõstke need veest välja näpitsatega.

■ Sulgemisel vältige kaane või korgi sisepinna puudutamist käega.

■ Täitmisel võite kasutada purgi suu ümber küpsetuspaberist või pärgamendist lõigatud rõngast, et vältida hoidise sattumist purgi välispinnale.

■ Väljapoole purgisuud sattunud keedist või siirupit eemaldage keeva vette kastetud riide- või marlitükiga. Vatt pühkimiseks ei sobi.

■ Keedis tõstke kuumalt purki, kuid enne kaanetamist laske jahtuda.

■ Keedise võite katta ka viinas (80%) või salitsüülpiirituses (1%) niisutatud paberkettaga ning seejärel kaanetada.

■ Säilitusruumi paigutage ainult puhta välispinnaga hoidisepurgid ja -pudelid.

TT

Kuplas sõstralehed

Ei tea, mis töbi vaevab minu sõstrapõõsaid. Äkki värvusid punasel sõstral lehed kirsipunaseks ja lehepind on seejuures punnitavaid kuplaid täis. Pole varem niisugust pilti näinud. Mida peaks tegema?

Vastab

VÄINO PALLUM

Tie põõsaid ei kahjusta haigus, punakad kublakad punase sõstra lehtedele tekivad sõstra-kublatai (*Cryptomyzus ribis*) tegevusest. Täid hakkavad kooruma võrsetel või okstel lehepungade kaenlas talvitunud munadest juba varakevadel (aprillis) esimeste lehetippude ilmumisel.

Peagi siirduvad noored täid lehekeste alumisele küljele ja asuvad seal taimemahla imema. Kahjuri pistete ja eritiste tagajärjel hakkab lehekude vohama. Lehed võlvuvad suurtest kupladest. Algul on need kollakasrohelised, hiljem muutuvad punaseks.

Lehe alaküljel kubla all on näha pisikesi kahvatukollaseid täisid. Täiskasvanult on nad kuni 2 mm pikkused ja läikivad. Kui kahjureid on rohkelt, kattuvad paljud lehed peagi kupladega. Põõsad on seetõttu punaka jumega, nende kasv aeglustub, kuni nad viimaks känguvad.

Suve kestel areneb kublatail kuni kolm partenogeneetilist põlv-

konda – viljastamata emased sünnitavad elusaid vastseid. Selletõttu on ta silmapaistvalt kiire paljunemisega.

Osadest vastsetest arenevad tiivulised isendid, kes lendavad uutele okstele või põõsastele. Hiljem vahetavad kublataid peremeestaime – lendavad huulõielistele rohttaimedele (kõrvikud, imi-, naiste-, nõianõges, mündid, salvei, iisop, basiilik, majoraan) ja paljunevad seal. Varasügisel areneb seal tiivuline suguline põlvkond, kes siirdub tagasi sõstrapõõsastele ning muneb talvituma jäävad munad.

Sõstra-kublatai kahjustust võib harva näha ka valgel sõstral ja karumarjal, väga harva aga mustal sõstral (kollakad lehekublakad).

Tõrjeks kõrvaldage põõsald kuplunud lehed või tugevasti kahjustatud võrsed ja põletage ära.

Sõstrapõõsaid pritsige korduvalt NeemAzal-T/S-iga (30–50 ml/10 l), suunates pritsimisvedeliku võimalikult lehtede alaküljele.

Tõhusamaid tõrjetulemusi annab pritsimine Mavrik 2 F-iga (3–4 ml/10 l) või Fastac 50ga (5–8 ml/10 l). Viimaseid võib pritsimiseks kasutada enne põõsaste õitsemist. Sobivaim aeg on 4–7 päeva enne õite avanemist (palju varasem pritsimine ei anna tulemust, sest osa vastseid on veel koorumata). Hilisem pritsimine ohustab mesilasi ja kimalasi.